

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINECA.

<p>Pretulu abonamentulu: Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . . 5 fl.—cr. " " " " jum. anu 2 „ 50 „ Pentru Romani'a si strainetate pe an 14 franci " " " " „ j. a. 7 franci</p>	<p>Pretulu insertiunilor: Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte 4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.</p>	<p>Correspondintiele se se adreseze la Redac- tiunea dela „BISERIC'A si SCÓL'A“ Ér banii de prenumeratiune la TIPOGRAFI'A DIECESANA in AR AD.</p>
---	---	--

La inceputulu anului scolasticu.

(Continuare)

In lume nu se póte realisá nimicu bunu fara unu planu bine combinatu si bine rumegatu, si fara o socotéla cât mai esacta. Tienendu contu de acestu principiu mare detori suntem a ne indreptá privirile asupra celoru ce s'au intemplat in ale scólei la noi in eparchia in timpulu din urma, detori suntem mai departe a esaminá starea nóstra actuala, — ca astfeliu pre bas'a bilantiului, ce ni-lu infacisiéza presente, se ne potemu formá unu punctu siguru de manecare pentru viitoriu.

Bilantiulu, ce voimu a presentá publiculu in cele scolastice ale eparchiei nóstre, are si elu cá orice alta socotéla de acést'a natura, dóue párti: o parte activa si o parte pasiva.

In partea activa a lui vomu inregistrá si noi, ceea ce avem, si respective cecece ce s'a facutu in timpulu din urma, ér in partea passiva vomu inregistrá ceea ce ne lipsesce, si respective ceea ce trebue se facemu, pentrucá scól'a se-si póta implini si ea detorinti'a.

Se incepemu deci cu partea activa:

Aici inregistramu ca avere mai antaiu faptulu, ca la noi in eparchia afara de trei comune, unde scólele sunt de statu, nu esista nici o alta scóla comunala, si pana astadi scólele nóstre elementarie si-au sustienutu caracterulu loru confesionalu. In urmare pana astadi aici ingrimu noi insine de ale scólei, si respective de a dá poporulu carte si invetiatura dupa trebuintiele sale.

Faptulu acést'a singuru de sene pareca nu ar insemná tocma multu, mai cu seama in vederea impregiurării, ca unu poporu nu merge înainte, nu se póte desvoltá, atunci, cand activitatea lui se marginesce numai intru a conservá ceea ce are, si ceea ce a moscenitu dela generatiunile de mai nainte. Cu tóte acestea, cand ne aducemu aminte de impregiurarea recunoscuta pre deplinu de toti ómenii cu cunoscintie chiare de economia, anume:

„ca este mai greu a pastrá decât a cascigá,“ si cand consideramu mai departe, ca in ale scólei dupa legea regnicolara de invetiamentu scólele ereditate din betrani, le-am potutu conservá numai prin aceea, ca le am datu form'a, pretinsa de lege: atunci faptulu, pre carele lu-inregistramu la loculu primu in partea activa nu este numai o avere, eredita din betrani, ci este o avere, la care a lucratu si generatiunea actuala; si astfeliu indreptatiti ne am crediutu a-lu trece la loculu primu in activa.

In punctulu alu doilea inregistramu in socotéla, ca in decursulu celoru 10 ani din urma s'au infientiatu aprópe 100, di un'a suta de scóle noue elementarie, intre cari sunt si douedieci de scóle de fete.

In punctulu alu treilea inregistram, ca in cei diece ani din urma au intratu cu totulu in alta fasa cele dóue scóle ale nóstre, remase din betrani aici in Arad: preparandi'a si institutulu teologicu. Preparandia avea la anulu 1876 doi profesori si unu catichetu, si prelegerile se tieneau in o localitate vechia si cu totulu necorespondietória; ér la institutulu teologicu cu trei cursuri erau aplicati numai doi profesori. Pentru acestu institutu nu aveamu localitate propria; ci prelegerile se tieneau in localitati inchiriate, cum se aflau, si cum se intemplá, mai bune, seau mai rele, dar nici decât corespundietórie trebuintieloru invetiamentulu.

Acést'a stare de lucruri, se intielege de sine, nu potea se remana si pre mai departe fara mari scaderi pentru biseric'a si natiune. Dreptu aceea la anulu 1876 s'a claditu pentru ambele institute edificiulu de langa biseric'a catedrala, — si s'au imbinatu ambe aceste scóle sub titlulu de institutulu pedagogico-teologicu.

Totu la anulu amintitu s'a inceputu a-se inmultí puterile didactice, asia încât pre cand mai nainte erau numai patru profesori si unu catichetu

— astadi funcționea în institutul pedagogico-teologicu sîept profesori ordinari și trei straordinari. De asemenea s'au înmultitu numărulu eleviloru în despartimentulu preparandialu dela 30—40, câti erau mai nainte la 120, asia încât putem sperá, ca în curend voru poté fi provideute tóte scólele din eparchia cu invetiatori cualificati. De odata cu înmultirea profesoriloru, s'au înmultitu și cursurile din despartimentulu preparandialu, dela doue, ce erau mai nainte mai antaiu la trei, ér în anulu trecutulu la patru.

Pentru ambe institutele s'a adoptatu unu nou planu de invetiamentu, s'au înmultitu recuisitele de invetiamentu; și totulu s'a întocmitu în cadrulu posibilității și alu mediloceloru disponibile astfelu: cá acésta scóla se corespunda recerintieloru pedagogiei și trebuintieloru vietii moderne.

Spre a-se poté înlesni eleviloru seraci cercetarea acestui institutu s'a instituitu pre langa densulu la anulu 1877 unu alumneu, în carele la începutu se primeau câte 30—40 de elevi, ér anulu acest'a s'au primitu, și se provedu cu cele trebuintióse 80 de elevi.

Tóte cele enumerate pana aci s'au doveditu inse, ca nu suat de ajuns, spre a poté satisface multeloru nóstre trebuintie.

Dreptu aceea în anulu trecutulu s'a pusu în lucrare infientiarea unui seminariu și cladierea unui edificiu, carele se corespunda tuturor trebuintieloru.

Totu în anulu trecutulu din grati'a Maiestății Sale, Augustului nostru Soveranu Franciscu Iosif Antaiulu am obținutu dóue locuri în seminariulu arhiepiscopescu din Cernauti pentru crescerea duor teneri din dieces'a nóstra la facultatea teologica de acolo, și prepararea loru pentru cariera de profesori la seminariulu nostru din Arad.

Caldur'a și zelulu, cu carele am îmbracisiatu clerulu și poporul din diecesa ideia infientiării seminariului diecesanu, sunt destul de bine cunoscutu publicului nostru, și nu este trebuintia a ne ocupá și de asta data de ele.

Pana aci am înregistratu partea activa a bilantiului, în cele ce urméza vomu presentá partea passiva.

(Finea va urmá.)

Se studiámu poporul.

Natur'a da fiecarui individu inca dela nasce-re dispositiunile trebuintióse pentru desvoltarea sa spirituala. La unii individi aceste dispositiuni sunt mai puternice, la altii sunt mai slabe. În ambele casuri inse aceste dispositiuni trebuiescu desvoltate.

Desvoltarea se întempla prin scóla.

Unu invetiatoriu are multi elevi sub conducerea sa cu diferite dispositiuni și diferite daruri ale naturii. Elu trebuie se studieze cu tóta seriozitatea pre fiacarele, și se procedá facia de fiacare dupa individualitatea sa, și respective dupa dispusetiunile naturali

și cunoscintiele, cu cari a venitu la scóla. În totá inse fara deosebire trebuie se cante a imprimá iubirea facia de scóla și facia de studiu cu atât mai vertos, cu cât fara acést'a și omulu dotatu de natura în abundantia remane unu omu de rendu preste tóte viétia sa, fara a-se poté folosi de bogati'a, ce o-a depusu întensulu Creatoriulu.

Nu arareori vedemu în lume ómeni, cari fara a fi invetiatu carte, seau maestria, seau arta, producú lucruri, de cari sta omulu, și se mira. Asia d. e. sunt ómeni, cari cu instrumente ordinare: cu bard'a și su visieulu producú figuri în lemn, facú sculpturi frumóse, lucruri de industria și de arta. Tóte acestea le facú densii numai cu istetimea loru naturala. Pentru aceea inse nu se potú înalti'a nici odata la perfectiune, pentruca le lipsesce ceea ce au neglesu în copilaria, adeca scól'a. Adevérule este deci și remane, ca numai scól'a póte prepará sistematice pre omu pentru viétia, și numai ea lu-póte pregati în modu fundamentalu pentru diferitele ramuri ale vietii.

În evulu vechiu multi ómeni mari se întrebau, ca ce este mai bine: a tiené omulu în memoria tóte, câte le-a invetiatu și esperiatu, seau nu? Unii raspundeau la acést'a întrebare cu dá, ér altii sustieneau contrariulu.

Temistocle era unu omu genialu. Elu avea sub conducerea sa 20,000 de ómeni; pre toti acesti'a încunoseca pre nume, ér limb'a persaica o-a invetiatu perfectu într'unu anu de dile. Despre Temistocle, se dice, ca odata s'a presentatu înainte lui unu invetiata, — carele necunoscendu-lu mai de aprópe — i-promise a-i ageri memori'a astfelu, ca se tiena minte tóte cele petrecute în viétia. Audindu acést'a beliducele atenianu se întórse cu dispretiu, și i-raspunse: „mai placutu servitiu mi-ai face, daca m'ai invetiá, ca se uitu totu aceea, ce voiescu“.

Agerimea memoriei și genialitatea mintii se privescu și astadi de mari daruri ale naturei. Cine nu admira în Mitridate geniulu naturei? Elu a vorbitu 22 de limbi perfectu; ér Senec'a érá în stare a recitá trei mii de nume, seau dóue sute de versuri numai dupa unu simplu audiu.

Astfelu de ómeni au fost multi și în timpulu mai nou. Asia d. e. Hugo Grotius recitá fara carte din cuventu în cuventu întregu corpus juris, ér Iosif Scaliger a invetiatu întregu Homerulu în 21 de dile, și în patru luni a invetiatu a recitá toti autorii greci.

Vestiti mai sunt apoi pentru memori'a și agerimea loru Leibnitz și Pascal. Despre celu din urma dice Locke, ca n'a uitatu aceea, ce óre cand a încuratu, seau cugetatu în viétia lui; ér despre Leibnitz se dice, ca ceea ce a scrisu odata, n'a uitatu în viétia lui. Istori'a înregistréza apoi pre mai multi astfelu de ómeni, cari au escelatu în lume prin genialitatea loru.

Cand scriu acestea, fie-mi permisu a reflectá, ca câte astfelu de talente nu voru fi ascunse în sinulu poporului nostru romanescu. Daca ne-amu dá cu totii trud'a, ca se studiámu poporul, și se cunóscemu tenerimea, și apoi prin scóla se-i dámu cursulu și directiunea, necesaria în desvoltare, atunci cu totulu alta directiune am poté luá pre tóte terenele. La noi, la romani remanu fórte multi ómeni cu frumóse talente uitati și nebagati în seama, din cauza că în copilaria loru nu au avutu pre nimenea, carele se-î studieze, și apoi se-i povetiuésca, și se-le dea direc-

tiunea in dezvoltare conform dispusetiunilor si inclinatiunilor, cu cari i-a dotatu mam'a natura.

De aceea, credu, ca este o insemnata detorintia, ca ómenii inteligenti, cari traiescu in mediloculu poporului, si cu deosebire preotii si invetiatorii, se studieze cu tóta seriositatea pruncii poporului nostru, pâna cand acesti'a sunt in scóla elementara, si apoi conform celoru ce voru esperiá, se lucre intr'acolo, ca fiacarele se capete crescere dupa aplicárele si dispusetiunile sale naturali.

Facend astfelu amu poté avé pre campulu de onóre mai multi Stefani si Mihai, ér acasa mai multi Vacaresci, Cantemiri, Sincai, Maiori, Cichindeali si Siaguni; atunci arborele literaturéi si alu esistentiei nóstre s'ar intinde din ce in ce, ér trupin'a si ramurile lui s'ar inaltá superbe totu mai multu spre ceriu.

P o p ' a .

Gramatic'a limbéi maghiare

dupa metodulu Tousaint-Langenscheid intocmita pe scurtu pentru cursurile supletórie, de Ioan Goldisiu prof. gimn. (Arad, 1884).

Siese ani sunt, de când prin legea regnicolara s'a dispusu, ca invetiatorii nemagiari se-si insuiesca limb'a magiara in asia mesura, încât se o póta propune cu succesu eleviloru in scóla elementara. Spre scopulu acest'a dela 1879 pan'acum in 6 renduri s'au arangiatu in timpulu feriiloru de véra cursuri supletorie de limb'a magiara in diferitele centre ale ténuriloru locuite de romani, nemti si serbi; rezultatele acestoru cursuri, mai ales in anii din urma, s'au arótatu destulu de imbucurátore: multi dintre invetiatorii romani cari pe la 1879 inca nu sciéu nimicu ungueresce, astadi au esamenu de calificatiune din limb'a maghiara, éra altii au fost laudati si premiati de catra guvernulu pentru propunerea buna a limbéi maghiare in scóla. Cu tóte acestea succesulu cursuriloru supletórie ar fi fost cu multu mai mare, daca inca dela inceputu ar fi esistatu unu manualu de limb'a ung. intocmitu anume pentru aceste cursuri. Dela inceputu s'a simtitu lips'a ardentá a unei carti, cu ajutorulu carei'a invetiatorii sé se póta perfectioná mai departe pe bas'a cunoscinteloru cascigate in timpulu scurtu de 6 septemani. O limba viia nu se póte inveti'a in 6 septemani, cursulu suplet. are scopu a aretá invetiatoriloru calea numai, éra a loru detorintia este a se cualificá mai departe singuri in gramatica si conversatiunea ungueresca. Motivele acestea l'au indemnatu pe dlu Ioan Goldisiu de a scrie „Gramatic'a limbéi magiare pentru cursurile supletorie,“ care aparend in vér'a ast'a, s'a folositu cu succesu eminentu, ca manualu la cursulu supletoriu din acestu anu.

Mijloculu de frunte spre a inveti'a o limba este graiulu viu, vorbirea, conversatiunea. Scim aceea, cumcá pre elevu in firea unei limbe mai nimeritu lu-potem initiá asia, daca lu-deprindemu in gramatica si conversatiune deodata, daca desvoltámu paralelu semtiulu limbisticu in spiritulu lui; principiulu acest'a metodicu ca unu firu rosiiu se trage preste suslaudatulu opu dela inceputu pana in sferisitu.

Auctorulu tractéza limb'a, ca unu organismu viu, se estinde la tóte, si totusi nicairi nu impovoréza pe elevu cu regule si note rigide, nu lantinesce mintea lui de chablonulu secu a gramaticeloru vechi, ci stárucesce a-lu inveti'á se vorbésca, desfasiurându-i legile

limbei in astfelu de ordine, dupa cum pretindu principiile pedagogiei rationali: in totu loculu dela simplu la compusu, dela regulatu la neregulatu etc. etc., Cu acestu metodu treptatu se potenciéza increderea elevului in poterile si cunoscintele sale, cele invetiate devinu pentru spiritulu lui o adeverata fortia, care lu-face capabilu de a-si esprimá in diceri esacte cugetarile sale si a-si da seama despre ceea ce vorbesce!

Daca privim mai de a meruntulu cartea acést'a, usioru ne putem convinge, cumcá ea este productulu unei praxe mature: Dlu auctoru de ani functiunéza cu multu succesu ca profesorulu la cursurile suplet. de limb'a ungueresca, cunósce pe deplinu starea culturala si trebuintele invetiatoriloru nostri, a potutu dar arangia gramatic'a sa astfelu, încât cu ajutorulu acelei'a ori care invetiatoriu romanu prin studiu privatu in vr'o câteva luni si-póte insnsi limb'a ungueresca in mesur'a care o reclama oficiulu seu.

Din cartea dlui Goldisiu invetiatoriu se póte prepará si singuru pentru depuneréa esamenului din limb'a magiara, apoi cu modu usioru si placutu devine in stare de a propune cu prevedere metodicá acéstá limba eleviloru sei. Asia dar putiena istetime si diligitia propria lu-absolvéza pe invetiatoriu de greutatile, cu cari este impreunata frecuentarea cursuriloru supletorie!

Lessing spune: „Die grösste Deutlichkeit war mir immer die grösste Schönheit“, déca sunt adeverate vorbele acestea, atunci cu tóta dreptatea putem dice, cumcá limbagiulu clar, fluentu si usioru de priceputu este o insusire dintre cele mai frumóse a opului desamintitu. Claritatea stilului este decorulu de frunte a unei carti de invetiamentu. Stilulu didacticu trebuie se fie claru si transparentu, ca: adeverulu.

Se vedemu acuma vr'o câteva observatiuni speciale:

Cuprinsulu metodicu alu opului s'ar poté impartu in 2 grupe mari, cea dantaiu se estinde pana cam pe la pag. 100—110, si tractéza despre formele gramaticali regulate, ér a dóna grupa espune flecsiunea neregulata, atinge pe scurtu formarea cuvintelor, vorbesce despre topica, intonare, analiza sintactica, si se termina cu unu modelu de analizare ungueresca.

Regulele si difinitiuile principali le aflamu formulate si ungueresce, ér printre ele sunt resfirate conversatiuni, descrieri, naratiuni si poesii maghiare, vr'o 22 la numeru, tóte suntu alese destulu de norocosu pentru a desvoltá si a fortificá simtiulu limbisticu alu elevului; inse noi amu mai dori, ca se vedemu dupa fiecare regula de frunte câte unu exercitiu de traducere (ungurescu si romanescu), care se stea in raportu strinsu cu regul'a respectiva, si-se infatisiedie elevului aplicarea ei câtu mai pe largu. Mei o regula fara aplicatiune! Conversatiunile sunt imprumutate din viét'i'a dilnica, adeseori cu privire la viét'i'a invetiatoriuului, potrivite suntu si piesele de lectura, inse nu ar stricá, déca ar fi mai numeróse, si mai scurte.

In urma, dupa modest'a mea parere, ar fi fórté cu scopu, déca auctorulu la finea opului seu ar espune pe scurtu metodulu de propunere a limbéi ungueresce in scólele nóstre. Desi opulu deslaudatu, dupa titlulu seu, ar fi meritulu numai pentru cursurile supletorie, totusi fara a esagerá, potemu dice, cumca „gramatic'a magh.“ de Dlu Goldisiu in form'a sa de astadi chiar, se póte folosi cu succesu securu ca ma-

nualu la propunerea limbei maghiare in scólele medie rămânesci.

Dorim sinceru, ca acestu opu unicu in literatur'a nóstra didactica se se respandésca cât mai curundu între invetiatorii romani, ér ei se se nisuésca a-lu cunósce a-lu folosi diligentu, si atunci speramu, cá va veni timpulu, când cursurile supletorie de limb'a unгурésca voru deveni cu totulu superflue.

Nu voim se facem Dlui auctoru elogiuri, inse atâta se ne fie permis a marturisi, cumca „Gramatic'a" sa este unu opu compus cu esperintia si tactu, între impregiurarile de astadi o carte indispensabila pentru fie care invetiatoriu romanu!

Dr. Pipoșiu.
profesoru.

Biografi'a Generalului Davila.

Barbatii mari au acea frumósá insusire, ca faptele lor remanu de modelu pentru tóte generațiunile urmátore. Tienendu contu de acestu mare principiu publicámu in cele ce urméza biografi'a generalului Davil'a dupa diurnalulu „Vointi'a nationala.“

Generalulu Carolu Davila s'a nascutu la Parm'a, in Itali'a, 1828. Elu si-facú studiele liceale la Limoges, in Franci'a. Apoi se ocupá cu studiulu farmaciei si medicinei. Deveni preparatoriu de chemia, prosecutoru de anatomia si siefu de clinica chirurgicala in spitalulu Hotel-Dieu din Angers. La finele anului 1852 si-sustienú tes'a de doctoru in medicina, si dupa cererea principelui Stirbeiu, fu desemnatu de facultatea de medicina din Parisu pentru a veni se organizeze in tíera spitalele si serviciulu sanitaru. La 13 Martie 1853, doctorulu Davil'a sosi la Giurgiu, si fu numitu medicu siefu alu armatei.

Dupa câte-va septemani dela sosirea sa, presentá domnitoriulu Stirbeiu unu memoriu pentru crearea unei gradini botanice si pentru organizarea unei scoli de medicina, dupa modelu scólelor secundare din Franci'a. La 4 Decemvre 1855, elu si deschise acést'a scóla, in care instrui 60 de elevi din tóte districtele, si pe care o dotá din propriiele sale mijlóce cu materialulu necesariu si cu unu mare numeru de preparate anatomice.

Organizarea acestei scoli fu aprobata prin decretu princiaru in Martie anulu viitoriu, candu d. Davil'a facu se se planteze gradin'a botanica dela Cotroceni.

In timpulu ocupatiunei ruse, fu destituitu de generalulu Buhberg. La sosirea armatei turcesci, elu fu numitu Hesim-Pasia alu acestei armate, decimata atunci de colera, si impartit cu ocașiunea acést'a soldatiloru cunoscutele picaturi anti-cholericé, descoperite de densulu. Pe timpulu caimacamiei domnitoriului Al. Ghic'a scól'a fiindu in periclu, doctorulu Davil'a plecá la Parisu, si obtienu acolo, prin propri'a sa initiativa, unu decretu imperialu cu dato de 23 Novemvre 1857, prin care se asimilá scól'a de medicina din Bucuresci, cu cele analóge din Franci'a, si la 1859 cu cele din Itali'a. Astfelu unu mare numeru de tineri putura continuá in Franci'a studiele lor si a deveni doctori in medicina.

Dupa unirea principatelor, d. Davila organizá ambulantie si spitale provisorii pentru armatá concentrata pe campulu dela Floresci. Domnitoriulu Cuza,

apreciandu servitiile sale, lu-inaltia la gradulu de generalu. In 1860, elu facu ca elevii militari dela Mihai Voda se fie primiti, in urm'a concursului, ca interni la spitalele civile, si spitalulu Coltia deveni unu spitalu de instructiune. Totu pe atunci, elu organizá scól'a veterinara si scól'a de farmacia, care fusese anecsata la scól'a Mihaiu Voda, si permise se se infintieze dóue farmacii centrale si un'a civila.

Numitu directoru alu serviciulu sanitaru civilu, generalulu Davila institui medicii de plasi, si facu astfelu ca binefacerile medicinei se petrunđa pana in colib'a tieranului. Elu infintia spitale la Reni, Ghilia, Ismailu, Bolgradu si in mai multe orasie din Moldova. In 1866, Camer'a si Senatul, pui initiativa a 50 de membri, detera generalului Davila, ca recompensa nationala pentru eminentele servicii aduse tíerei, naturalisarea cea mare, cu tóte drepturile de cetatianu romanu. Dela acea data, generalulu Davila incetá de a mai face parte din misiunea franceza, si continuá ca cetatianu romanu activitatea sa. D. Davila avu onórea se insotiesca pe principele Carolu alu Romaniei in mai multe caletorii in interiorulu tíerei.

Casatoritu pentru prim'a óra in 1860 cu fiic'a doctorului Marsille, avu nenorocirea se devina veduva, si se casatori mai tardiu cu d-siór'a Anic'a Racovitia, nepót'a Goleșiloru, dela care avú patru copii. Dupa mórtea primei sale sotii, generalulu Davila aduna in propri'a sa casa 40 de orfane si luá initiativa pentru esecutarea testamentulu Mitropolitulu Filaretu. Astfelu organizá iastitululu filantropicu, a carei prima pétra fu pusa de dómn'a Elena Cuza, si care deveni iastitululu modelu, de care Romanii se potu maudri cu dreptu cuventu.

In 1870, in timpulu resbelulu franco-prusianu, d. Davila propuse se se organizeze dóue ambulantie romane, un'a pentru Franci'a, si una pentru Germani'a, dar, neobtienendu autorisatiunea ministeriulu plecá ca voluntariu, si se inolá in serviciulu Crucii Rosii. Elu asistá la cele mai multe lupte. Intorcendu-se in tíera, si-relua serviciulu seu.

In 1874 avu nenorocirea se pérđia pre multa iubit'a sa sotia.

In 1877, aduse mari servicii in capulu ambulantielor romane din Bulgari'a. Dupa caderea Plevnei, fu atinsu de unu antrax, care necesitá o grava operatiune, si cu tóte ca ranele nu se vindecasera inca, plecá la Vidinu, unde remase pana in Aprilie. In timpulu ultimei campanii dete probe de o abnegare, unu devotamentu si unu curagiu mai presusu de tóte laudele. In tóte luptele, activulu generalu se vedea in avant-posturi. La luarea Plevnei, Regele Carolu terminá de pesi'a sa, adresata M. S. Reginei, cu aceste cuvinte: Davila este pretutindeni, unde am trebuintia de densulu.

Ca membru alu Eforiei spitaleloru civile, directoru alu „Asilulu Flena Dómna“, membru alu consiliulu permanentu de instructiune publica, vice-presiedinte alu consiliulu sanitaru superioru, generalulu Davila a lucratu numai pentru binele obscescu.

Acum doi ani guvernulu francezu lu-ridicase la gradulu de comandoru alu legiunei de onóre, si guvernulu romanu l'a numitu generalu de divisia.

Prin mórtea generalulu Davila Romani'a sufere o mare perdere; memori'a generalulu va remanú nestérta.

D i v e r s e.

* **Maiestatea Sa, Imparatulu si Regele nostru Francisc Iosif Antaiulu a avutu Luni si Marti'a trecuta o intrevedere cu Maiestãtãile Loru, Imperatulu tururor Rusiloru Alecsandru III si Vilhelm, Imperatulu Germaniei la Skierniewice, in Poloni'a rusésca. Din incidentulu acest'a diurnalele facu totu felulu de combinatiuni asupra constelatiunii viitõrie a stateloru europene.**

* **Siedintiele adunãrii generali a fondului pentru teatru se voru tiené in sal'a din paduriti'a orasiului. Totu in paduritia se va arangiã Dumineca in 27 si banchetulu. In cele ce urméza publicãmu apelulu adresatu de comitetulu arangiatoriu catra publiculu romanu.**

In 27 si 28 Septemvre st. n. a. c., va fi adunarea societãtii fondului de teatru romanu in Arad. In scopulu si dorinti'a d'a dá unei asemenea intruniri de interesu culturalu importanti'a ce i-se cuvine, si a ne afirmã si cu acésta ocaziune, ca poperu consciu de progresele culturai si civilisatiunii, la care suntem chemati dupa calitãtãile si aptitudinile nõstre, — comitetulu de primire a luatõ tõe dispositiunile, ca adunarea societãtii fondului de teatru romanu se aiba înfacisiarea unei adeverate serbatõre culturale a Romaniloru din aceste parti. Ea va fi impreunata cu unu concertu, ce se va tiené in „Crucea Alba“ in sér'a din 27 Sept. si unu balu, ce se va tiené in 28 Septemvre totu in „Crucea Alba.“

Aducendu acesteã la cunoscenti'a on. publicu romanu, comitetulu de primire apeléza la tõe inimile romanesci, si invita pe toti amicii progresului si culturai nationale a participã la festivitãtãile adunãrei societãtii fondului de teatru romanu, care vor avé locu aici in Arad.

Pentru orientarea on. publicu, comitetulu anuncia, cã *invitari speciale nu va face*. Primésca deci invitarea nõstra generala, totu romanulu ca invitare speciala pentru sine!

Arad, 15. Septemvre 1884.

Comitetulu aranjatoriu.

* **Manualu de Archeologi'a biblica, compusu de Isidor de Onciul, profesoru p. o. la facultatea teologica gr. or a universitãtii c. r. din Cernauti a aparutu in tipografi'a arhiepiscopésca din Cernauti. Pretiulu este pentru Austro-Ungari'a 6 fl. v. a. ér pentru Romani'a 15 fr. Asupra acestui opu de mare insemnatate vomu reveni in unulu din numerii viitori.**

* **Aniversarea luãrii Grivitiei s'a serbatu in diu'a de 30 August a. c. la Sinai'a cu unu ceremonialu, demnu de faptele maretie, ce ea reamintesc. La órele 9¹/₂ s'a oficiatu unu servitiu divin in biseric'a manastirei Sinai'a pentru sufletele braviloru soldati, cadiuti la asaltulu dela Griviti'a. Dupa Te Deum M. S. Regele Carol a trecut in revista batalionulu alu doilea de venatori. La órele 12 si jumatate a fost unu banchetu, la care a participatu Mi M. L. L. Regele si Regin'a, mai multi notabili a tierii si corpulu diplomatecu. La sfersitul banchetului M. S. Regele a ridicatu unu toast, in care a dis, cã din sangele versatu de Romani de campiele Bulgariei a rodit neaternarea si marirea patriei; a aretat portarea vitejésca a batationulu II de venatori in diu'a de 30 august 1877 si a adaogatu, cã sfanta trebuie se fie tuturoru aducerea nainte a eroiloru cadiuti in acea di pe campulu datoriei.**

Maiestatea Sa, sversindu a inpodobitu steagulu batalionulu cu o coróna de flori data de M. S. Regiu'a.

Entusiasmulu produsu de cuvintele M. S. Regiului, pean'a nu-l pôte descrie.

D. Generalu Cernat, in numele armatei, respunsu in termini caldurosi la toastulu regal, aratand viteji'a si virtutile suveranului si aducend unu stralucitu omagiu M. S. Reginei, care, in timpulu reshoiului a fost mam'a scumpa a ranitiloru, ér in timpu de pace este spriginulu puternicu alu tuturoru suferintieloru.

D. maioru Ionescu, in numele batalionulu, redicandu unu toastu, dise cã Regele, suindu-se pe intaririle dela Calafatu in fati'a Vidinului ce versã unu potopu de focu si de feru peste densulu, a infruntatu mórtea cu o eroica barbatie.

Cine putea se mai fi fricosu, dise terminandu d. maioru Ioanescu, cându Domnulu tierii dede o asiã marétia pilda de modulu cum cineva trebuivã se-si faca datori'a ?!

* **Coler'a, dupace in Toulon si Mansili'a a mai incetatu, a esbucuitu acum in mai multe orasie din Itali'a, si cu deosebire in Neapole. Din incidentulu acest'a regele Italiei Umberto a cercetatu orasiulu Neapolu, si cu o abnegatiune de adeveratu parinte alu poporulu a mersu prin tõe spitalele, si a cercetatu si mangaiatu pre fiacare bolnavu. Cã semanu de aducere aminte si de recunoscentia poporulu italianu prepara pentru regele o medalia comemorativa.**

* **Dr. Radici, protosincelu arhiepiscopescu si directorulu institutulu teologicu din Carlovetiã a fost destitutu din oficiulu seu, precum cetim intr'anu diurnalu din Pest'a, de Santieni'a Sa, patriarchulu Germanu Anghelici si tramisu intr'o manastire.**

* **P. T. publicu se aviséza cã intreprinzetorii zidirei edificiulu seminariulu din Aradu suntu Iosifu Szlavicssek si Iosifu Kandorosy, deci in chestiuni de asemenea natura P. T. publicu cu tõe increderea se pôte adresã catra densii, care pe langa pretiuri moderate garantéza despre lucru bunu, solidu si durabilu.**

* **Dare de seama. Corpulu invetiatorescu dela scólele normale din opidulu Halmagiu, cunoscendu folosulu celu mare, care lu-va avé cu timpu natiunea romana din generatiune in generatiune prin infiintarea Seminariulu gr. or. din Aradu s'a consultatu intre sine, ca pe ce cale s'ar poté inca ajutorã starea amintitulu Seminaru, si aflandu mediloculu, numai decãt a luatõ initiativ'a: ca, spre acestu scopu se arangeze cu tenerii romani din Halmagiu o productiune teatrala, si alegandu teneri apti spre aceea i-au pregatitu cãt se pôte mai bine si au predatu in 19/31 Augustu a. c. piesele teatrali: I. „Cioroboru pent' unu toporu“ la care tenerii diletanti au fost: Ioan Costina, teologu de anulu II, Enea Joldea teologu de an. primu, Dionisiu Sida invetiatoriu in Brusturi si Alesandru Mihaloviciu invetiatoriu in Bihoru. — II-a piesa „Andreiu florea Curcanulu“ predatu de Petru Irhasiu, practicantulu de negotietoria, si a III-a „Vladutiulu mamei“ jucatu de A. Mihaloviciu. Finindu-se aceste cu celu mai bunu succesu, s'au inceputu petrecerea cu dansu, care a duratu pana la 12 óre nõptea, apoi intre pausa s'au joatu „Calusierulu“ prin tenerii Enea Joldea, Petru Irhasiu, Adam Irhasiu, Dionisiu Sida, Militon Irhasiu, A. Mihaloviciu, Nicolau Sbarcea, Nic. Dragosiu. Nic. Fauru si Arseniu Ciunganu cu vatavulu in frunte Ioanu Costina, conducatoriu la acestu jocu, toti inbracati in costumu nationalu, corespundietoriu. — La iatrarea teneriloru in sal'a ospatariei, publiculu constatatoriu din inteliginti'a romana si de alte nationalitãti, preoti, invetiatori si poporu din opidu si juru, care fiindca au**

fostu de timpuriu avisati (invitati) s'a prezentatu in asia numeru mare, încât ne mai incapandu in sala, multi s'a rentorsu catra casa, — cei de fatia au eruptu într'unu asia strigatu de vivate, încât ti-se pare, că te aventa la nori. Joculu la dorinti'a publicului s'a repetatu de mai multeori si inca fara eróre. In urma publiculu electrisatu de iubire catra joculu nationalu, care in opidulu nostru s'au jocalu primadata, a continuatu petrecerea cu celelalte jocuri in cea mai buna armonie pana diminéti'a la 6 ore, cand publiculu satisfacutu s'au indepartatu, ér calusierii cu corpulu invetiatorescu, ca conducatoriu in frunte au mai facutu o preumblare pe stradele opidului, si apoi s'au indepartatu fiacare in cea mare linisce la locuinti'a s'a. — Nu potu se nu amintescu cumca la efectuarea celoru necesarie spre scopulu doritu au datu mana de ajutoriu corpului invetiatorescu si dlu Sim. Moldovanu, negutiatoriu in Halmagiu.

Venitulu cu acést'a ocaziune a fost: 156 fl. 40 cr. v. a. spese peste totu si pregatirea costumelor nationali pentru 11 persóne 103 fl 85 cr. v. a. mai remane venitu curatu sum'a de 52 fl. 55 cr. — In sum'a incursa de 156 fl. 40 cr. v. a. se computa si sumele suprasolvite dela dnii: Ioanu Popp preotu in Bunesti, cottulu Bihoru 1 fl. v. a. Petrus Gábor oficiantu la catastro 80 cr. Petru Mager, invetiatoriu in Lazuri 1 fl. — ér dela dnii Balás Gábor, notariu in Halmagiu pe langa pretiulu intrarei 5 fl, si Simeonu Moldovanu negutiatoriu 10 fl. langa pretiulu intrarei, caror'a pe langa multiemit'a nóstra le poftimu multi ani fericiti.

Totu pentru scopulu amintitu am mai predatu cu tenerimea romana din Halmagiu in 29 Aug. st. v. a. c. si in opidulu Bradu in sala gimn. o asemenea petrecere, cu aceeasi programa ca si in Halmagiu, unde tóte érași au decursu cu celu mai bunu resultat si in ordinea receruta. — Petrecerea si aici, fiindu publiculu indestulitu peste acceptare, au duratu pana diminéti'a, secerandu bucuri'a tuturor celoru de fatia.

Venitulu aici a fost: 75 fl. 10 cr. Spese: 54 fl. 86 cr. venitu curatu 20 fl. 24 cr. In sum'a incursa se computa dela dlu deput. Petru Trutia 5 fl. dela Rev. dnu adm. protop. Georgiu Parau 5 fl. si dela dlu subpretore de acolo 2 fl. caror'a multiemindu-le le urám multi fericiti ani. — Adaugendu-se venitul curatu de aici catra celu dela Halmagiu face un'a suma de 72 fl. 79 cr. care cu datulu de 30 Aug. st. v. s'au si inaintatu la locul destinatu.

Cu asta ocaziune rogu pe toti dnii preoti si invetiatori, că la tóte ocaziunile se binevoésc a sterni in inim'a poporului iubirea catra folosulu celu mare, ce-lu va avé natiunea nóstra prin infiintiarea acestui seminaru, si uniti toti într'unu cugetu si o semtire, se nisumu a ajutorá starea lui, pe ori-ce cale salutară.

Halmagiu, la 6. Septemvrie 1884.

Nicolau Joldea, m. p.

cassariu si invetiatoriu primariu la scolele normale din Halmagiu.

Concursu.

Pentru deplinirea definitiva a statiunei invetiatoresci din opidulu *Vasgau-Baresti*, cu terminu pe 30 Septemvrie v. a. c.

Emolumintele sunt:

1. 130 fl. dela comun'a bisericésca.
2. 32 fl. dela marit. dominiu eppescu rom. cath.

3. 10 cubule de bucate, gráu si cucurudiu.

4. 10 stangeni de lemne.

5. 4 holde de pamentu.

6. Cuartiru cu gradina.

Recurentii voru avé a-si trimate petitiunile sale instruite cu documentele necesarie, si adeca testimoniu de calificatinne si documentu despre cunoscentia limbei magiare pana la 29 Sept. a. c. intitulate comitetului parochialu gr. or. din Vasgau-Baresci la subscrisulu protopopu in Beiesiu.

Datu in Beinsiu la 2 Sept. v. 1884.

in contielegere cu comitet. parochialu concerninte.

Vasilii Papu m. p.

prot. insp. cer. de scole.

Se escrie concursu pentru statiunea invetiatoresca vacanta din comun'a *Tornea* (Tornya) Cottulu Ceanadului, protppiatru Aradului cu terminu de alegere 30 Septemvrie (12 Octobree) a. c.

Emolumintele anuali sunt: 1) 200 fl. v. a. 2) 3 $\frac{1}{2}$ jugere pamentu estravilanu de 1 classa. 3) 2 orgii de lemne pentru invetiatoriu. — pentru incalditulu scólei comun'a, da paie, cate vor fi de lipsa. — 4) Servitoriulu de incalditu si maturarea scólei 8 fl. — Scripturistie'a 5 fl. v. a. pentru conferintia daca va participá 10 fl. Cuartiru cu 2 chilii si gradina de legume.

Recurentii voru avé a-si trimate petitiunile sale ajustate conformu dispusetiuniloru stat. org. pana la 28 Sept. st. v. la subscrisulu insp. in Sieitinu.

Sieitinu 3/15 Sept. 1884.

in contielegere cu comit. paroch. din Tornea.

Teodoru Popoviciu m. p.

inspect. coro. de scole

Deórece la primul concursu nu s'a insinuatii nici unu recurinte, asia se escrie de nou concursu pe statiunea invetiatoresca dela scól'a din *Tautiu*, cu terminu de alegere pe 30 Septemvrie st. v. 1884.

Emolumintele sunt:

- 1 In bani gat'a impreuna cu deputatulu 220fl v.a.
2. Dela inmormentari mari 50cr. dela inmormentari mici, unde va fi poftitu 30 cr.
3. Pentru incalditulu scólei si locuintiei invetiatoriului 11. orgii de lemne.
4. Pentru conferintia 7 fl. 50 cr.

Dela recurinti se recere:

- a) Se fie preparandi absoluti cu testimoniu de calificatiune precum si din limb'a magiara.
- b) Dela acei individi, carii au fostu deja in functiune se recere atestatu de moralitate dela officiulu parochialu, vidimatu de inspectorulu concerninte si se-si trimita recursurile loru Domnului inspectoru cercualu de scóle Florianu Montia in Sioul'a, per B. Ineu, apoi in vreo Dumineca ori serbatóre a se presentá in Biserica pentru a-si aretá desteritatea in cantu si tipicu.

Tautiu in 4. Septemvrie 1884.

Comitetulu parochialu.

In contelegere cu mine: **Florianu Montia** insp. scol.

Pe bas'a ordinatiunei consistoriali dto 17. Augustu a. c. Nr. 845. Se escrie concursu pentru urmatórele statiuni invetiatoresci:

- 1 *Roitu*, cu emolumintele anuale a) in bani 145 fl.
- b) 15 cubule de gráu c) 4 orgii de lemne, d) 2 orgii de paie, e) pamentu estravilanu de 600 $\square$ f) maci-

natu de bucate in trei renduri la anu, — cuartiru in natura cu gradina de legumi de 700⁰ □ si veniturile cantoralu terminulu alegeri 23 Septemvre a. c.

2, Lupó'a. a) in bani gata 60 fl. b) 10 cubule de bucate, c) 2 mesuri de fasole, d) 8 orgii de lemne, e) 100 porții de fenu, — cuartiru in natura cu gradina de legumi si veniturile cantoralu, terminulu alegeri 30 Septemvre a. c.

Doritorii de a ocupá vreun'a dintr'aceste statiuni suutu poftiti a-si tramite recursurile ajustate conformu prescrijeloru statutului organicu subsemnatului comisariu consistorialu Oradea-mare (Nagyvárad) pana la terminulu de alegere.

Petru Suciu m. p.
comisariu consistorialu.

Pentru deplinirea postului de capelanu temporalu pre lángha veteranulu parochu Emanuel Demetroviciu din Utvinu, conform decisului V. Consistoriu de dto 2. Aug. Nr. 2142 se escrie concursu cu terminulu de alegere pana in 30 Septemvre a. c. in care di se va tienea si alegerea.

Emolumintele impreunate cu acest post sunt: jumetate din sesi'a parochiala, precum si jumetate din biru si jumetate din tóte usuatele venite stolare, care fara de pamentu, dau unu venitu pana la 200 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá acest post au se documenteze, cá posedá calificatiunea prescria pentru parochii de clasa a dóu'a si este deobligatu in órele prescrie a tiené catichisatiunea cu pruncii dela scól'a din locu.

Recurentii sunt avisati, a-si trimitte recursurile loru protopresbiterului tractualu O. D. Meletiu Dreghiciu in Thimisióra, pana in 28 Sept. a. c. si tot-deodata sunt avisati a se presentá in s. biserica spre a-si aretá desteritatea in cantu si tipu.

Utvinu in 23 Augustu 1884.

Comitetulu parochiulu.

Cu scirea si invoirea mea: Meletiu Dreghiciu, m. p. prot. Thimisorii.

Pentru deplinirea postului de invetiátoria, acum de nou infiintiata, precum si a postului de invetiátoriu suplentu langa emeritul invetiátoriu din Rachita, Ioanu Blidariu, se escrie concursu cu terminulu de alegere pe 23 Septemvre a. c. st. v.

Emolumintele sunt la fie care post separatu in bani gat'a câte 215 fl. si câte 30 fl. pausialu de scris si pentru conferintie, éra in naturalie câte 30 meti de cucuru in bómbe, câte unu jugeru de pamentu aratoriu, câte 10 orgii de lemne, din care se incaldiese si scól'a, si locuintia libera cu gradina de legumi.

Recursele adresate Comitetului parochialu si ajustate conform prescrijeloru Statut. org. si articolului de lege XVIII. §. 6. din 1879. se se trimite parintelui protopopu Georgiu Creciunescu ca inspectoru tractualu de scóle in Belintiu p. u. Kiszetó celu multu pana inclusive 21 Septemvre a. c. st. v., avend recurentii in vr'o Dumineca ori serbatóre, a se presentá in biserice'a din locu, spre a si aretá desteritatea in tipicu si cantarile bisericesci.

Este de observatu cá alegendulu suplentu, dupa pensiunarea emeritului invetiátoriu Ioanu Blidariu, va urmá de invetiátoriu definitivá fara vr'o ulterióra alegere.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: G. Craciunescu, prot. si insp. scol.

Conform ordinatiunei Venerabilului Consistoriu diecesanu din 5 Iuliu a. c. Nr. 1862. se escrie concursu pentru indeplinirea postului de invetiatoria la scól'a a 2-a in comun'a Otlac'a.

Salariulu anualu 300 fl. v. a. pentru famulatie, scripturistica si spese conferintiale in suma 40 fl. v. a. 7 orgii de lemne focale din care e datoriu a incaldi si scól'a, 1/4 de sesiune pamentu aratoriu, de clas'a prima cu dreptu de pasiunaritu, pentru care se póte capeta 200 fl. v. a. arenda annuala. Cortelu liberu comodu, cu gradina mare de legumi; in fine accidentiele indatinatate din stótele prescrie.

Doritorii de a dobandi prin alegere acestu postu carea se va tiené in Septemvre 30 st. v. a. c. in Otlac'a voru avea a produce urmatórele documente:

a). Absolutoriu preparandialu. b). Testimoniu de calificatiune pentru statiune de clas'a I-a c). Absolvarea cu succesu indestulitoriu a gimnasiului inferioru. d). Cunoscintia suficienta a limbei magiare. e). Atestatu de moralitate. Pe langa aceste trebue se fie si versatu in cantarile prescrie rituale, si a-se presentá in vr'o dumineca, ori serbatóre, spre a-si aretá desteritatea in tipicu, si cantarile bisericesci.

Recursurile adresate comitetului parochialu in Otlac'a, se se astérna pana in 28 Sept. a. c. Reverendissimului Domnu Petru Chirilescu protopresbiteru si inspectoru scolaru in Kétegyháza.

Otlac'a 29. Augustu 1884.

Comitetulu parochialu.

Cu scirea mea: Petru Chirilescu m. p. protop. insp.

Pentru ocuparea postului invetiatorescu la scól'a gr. or. din Tolvadia, ppresbiteratul Ciacovei se deschide concursu cu terminulu de alegere pana in 23 Septemvre a. c. st. v.

1) Salariulu anualu in bani gata 166 fl. 2) grán 24 Hl. si 60 litre. 3) Pentru conferintie 10 fl. 4) Pentru scripturistica 10 fl. 5) 7 stángheni de paie, din care are a-se incaldi si sal'a de invetiamentu. 6) 1 1/2 de pamentu aratoriu. 7) Dela fiecare iumormentare la care va fi poftitu 20 cr. éra daca lu-va petrece la sant'a biserica 40 cr. 8) Cortelu liberu cu 2 chilii si bucataria.

Petițiile instruate in sensulu stat. org. bis adresate comitetului parochialu din Tolvadia se se trimite oficiului ppresbiteralu pana la 18 l. c.

Tolvadi'a, in 12 Iuliu 1883.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: Paulu Minulescu m. p. prot. as. can.

Se escrie de nou pentru ocuparea postului de invetiátoriu la scól'a gr. or. romana din comun'a Potocu, protopresbiteratul Bisericei albe, dieces'a Caransebesiului, Comitatulu Carasiu-Severinu cu terminulu pana in 23 Septemvre 1884. cal. v. in care diua va fi si alegerea.

Emolumintele invetiatoresci sunt:

1) Salariulu fiesu in bani gat'a 300 fl 2) Pausialu pentru scripturistica 5 fl. 3) Lemnele scólei 16 metri, 2 jugere pamentu aratoriu in tiarina, gradina scólei intravilana de 800 orgii □ si cuartiru liberu cu o chilia.

Doritorii de a ocupá acestu postu de invetiátoriu suntu avisati de asi substerne recoursele loru bine instruate conformu prescrijeloru stat. org. bis. si a regulamentului pentru invetiatori onoratului Comitetu par. la adres'a Pré O. D. Iosifu Popoviciu, protopresbiteru in Iam celu multu pana in 20 Septem-

bre a. c. st. v. caci cele terzie nu se vor considera. In fine recurentii sunt pofitii a-se presentá in biserica in vreo dumineca ori serbatóre pentru de a-si aretá desteritatea loru in cantu si tipicu.

Potocu 22. Augustu 1884.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu Pré On. D. Protopresbiteru tractualu.

Statiunea invetiatorésca gr. or. din *Varad Velentia*, facendu-se vacanta, sa escrie concursu.

Emolumintele suntu urmatórele:

- 1.) In bani gata 300 fl. v. a. si cortelu.
- 2.) 2 metri de lemne pentru incaldirea scólei.
- 3.) Venituri cantorale.

Doritorii de a ocupá acésta statiune invetiatorésca sunt avisati, ca recursurile sale motivate cu documintele recerute se le substérna aici in *Varad Velentia* (posta ultima Nagy Várad) pana in 16/28. Septemvre a. c. la subscrisulu, in care di va fi si alegerea.

Oradea mare la 28. Augustu 1884.

Simeonu Bica m. p.

Prot. Oradii mari ca inspect. cercualu.

Pentru ocuparea definitiva a postului invetiatorésca din comuna *Costeiu de sus*, cottulu *Carasiu-Severinu* Protop. Fagetului se escrie concursu a III-ea óra cu terminu pana in 9 Septembre a. c. in care diua va fi si alegerea.

Emolumintele sunt: in bani gata salariu anualu 300 fl., 5 fl. v. a. scripturistica, 8 fl. v. a. pentru servitoriulu scólei, 10 orgii de lemne in natura, cortelu liberu in edificiuulu scólei cu gradina de 1 jugeru.

Recursele ajustate conformu prescrieloru stat. org. bis. si regulamentulu scol. au a-se adresa catra com. par. gr. or. in *Costeiu de sus*, — in casu de necesitate si clerici se vor primi, recursurile au a-se trimitte Reverend. Dnu *Atanasiu Ioanovicu* protop. in *Fagetu*.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu Domnu prot. si inspectoru scolaru.

Se escrie de nou concursu pe statiunea invetiatorésca din *Poeniu*, cottulu *Carasiu-Severinu*, dieces'a *Caransebesiului*, protopresbiteratulu *Fagetului* cu terminu de alegere pe 14 Sept. a. c.

Emolumintele anuale sunt: in bani gata 240 fl. v. a. 6 fl. v. a. pentru conferintia, 4 fl. v. a. scripturistica, 8 orgii de lemne, din care se va incaldi si scól'a, cortelu liberu, si gradina de legumi.

Recursele instruate conformu prescrieloru stat. org. si regulamentulu scol. se se substérna com. par. din *Poeniu*, si a-se trimitte P. On. Domnu *Atanasiu Ioanovicu* Protop. *Fagetului*.

Comitetulu parochialu.

In intielegere eu D. protop. si inspectoru scolariu.

Pentru ocuparea postulu invetiatorésca la scól'a confesionala din comuna *Iosani* si fili'a *Butanu-Magiesci*, protopresbiteratulu *Pestesiului* cottulu *Bihoru* conform ordinatiunei V. Consistoriu *Oradanu* dto 12/24. Iuliu a. c. Nr. 755 scl. se escrie concursu pana la 14 Septemvre st. v. a. c. in care diua va fi si alegerea.

Emolumintele sunt: 1) 300 fl. v. a. solviti intrate trei-lunare. 2) lemne de trebuintia pentru incalditu scólei 3) quartiru liberu cu unu intravilanu de 1200 stangeni □.

Doritorii de a ocupá acésta statiune sunt pofitii a-si trimitte recursurile instruate in sensulu Stat. org. subscrisulu administratoru ppecsu in *Lugasiulu* de sus. p. u. Elesd.

In contielegere cu Comitetele parochiale.

Teodoru Filipu, m. p.

adm. protopopescu si insp. de scóle.

Se escrie concursu pentru urmatórele: statiuni invetiatorésca din protopresbiteratulu *Halmagiului*.

1) *Boncesdi*, emolumintele anuale: 120 fl. 12 sinice bucate grâu si cucuruзу, 12 stengeni de lemne, quartiru si gradina, terminulu de alegere 10 Septemvre.

2) *Zeldisiu*, emoluminte: 170 fl. 16 sinice bucate grâu si cucuruзу, 10 stingeni de lemne, 90 portii fênu, quartiru si gradina, terminulu de alegere 10 Septemvre.

3) *Secasiu*, emoluminte: 100 fl. 12 sinice bucate grâu si cucuruзу, 12 stingeni de lemne, 100 prortii de fênu, quartiru si gradina, terminulu alegeri 10 Septemvre.

4) *Guravdi*, emoluminte: 105 fl. 12 sinici de bucate grâu si cucuruзу 10 stengeni de lemne, quartiru si gradina, alegerea va fi in 11 Septemvre.

5) *Banesti*, emoluminte: 200 fl. 10 stengeni de lemne quartiru si gradina, alegerea va fi in 11 Septemvre.

6) *Dobrotiu*, emoluminte: 200 fl. 10 stengeni de lemne quartiru si gradina, alegerea va fi 12 Septemvre.

7) *Risculiti'a*, emoluminte: 250 fl. 10 stengeni de lemne, quartiru si gradina, alegerea va fi 12 Septemvre.

8) *Tomesti*, emoluminte: 200 fl. 10 stengeni de lemne, quartiru si gradina, terminulu alegerii 12 Septemvre.

9) *Ciungani*, emoluminte: 150 fl. 10 stengeni de lemne, quartiru si gradina, terminulu de alegere 13 Septemvre.

10) *Halmagiu*, postulu de invetiatorésca la scól'a tractuala din *Halmagiu*, emoluminte anuale: 300 fl. pentru lemne 40 fl. quartiru si gradina, terminulu de alegere 16 Septemvre.

Recurentii vor substerne recursurile, prevediute, cu tóte documintele necesarii la subscrisulu inspectoru scolariu, pana la terminulu de alegere.

In contielegere cu respectivele comitete parochiale.

Ioanu Groza, m. p.

insp. scolariu.

Pentru indeplinirea definitiva a postulu invetiatorésca dela scól'a gr. or. din *Zsen'a*, cottulu *Carasiu-Severinu*, protop. *Lugosiului* se escrie concursu cu terminu pana in 9. Septemvre st. v. a. c. in care diua va fi si alegerea.

Emolumintele sunt: in bani gata salariu anualu 250 fl. v. a. 3 jugere pamentu aratoriu, 8 stangeni de lemne din care are a-se incaldi si scól'a, 7 fl. pentru scripturistica, 5 fl. pentru conferintie invetiatorésca si cortelu liberu cu gradina de unu jugeru.

Recursele ajustate conform prescrieloru Stat. org. bis. si regulamentulu scol. au a-se adresa catra on. Comitetu parochialu gr. or. in *Zsen'a* si a-se trimitte P. On. Domnu *Georgiu Pesteanu* protop. in *Lugosiu*.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu D. protop. si inspectoru scol.